

Sygn. akt XI W 2558/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie XI Wydział Karny

w składzie:

Przewodnicząca: SSR Małgorzata Smulewicz

Protokolant: Karolina Kowalczyk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 stycznia 2017 roku i 4 kwietnia 2017 roku w W.

sprawy **S. J.**

syna B. i B.

urodzonego (...) w W.

obwinionego o to, że:

1. do dnia 10 czerwca 2015 r., prowadząc działalność gospodarczą w W. przy al. (...) lok. (...) pod nazwą KANCELARIA ADWOKACKA (...), nie dopełnił obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, FP i FGŚP za siebie, wykazanych w deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA, zgodnie z art. 47 ust.

1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zwanej dalej ustawą o sus, należnych za maj 2015 r. w przewidzianym przepisami terminie w następującej wysokości:

Ubezpieczenia społeczne - 696,47 zł.

Ubezpieczenie zdrowotne - 279,41 zł.

FP i FGŚP - 58,20 zł.

tj. o czyn z:

- art. 98 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 13 października 1998 r.
o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2015.121 z późn. zm.),

- art. 98 ust. 1 pkt 1a w związku z art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r.
o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2015.121 z późn. zm.),

- art. 193 pkt. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U.2015.581 z późn. zm.)
w zw. z art. 98 ust. 3 ustawy o sus (Dz.U.2015.121 z późn. zm.),

2. do dnia 10 września 2015 r., prowadząc działalność gospodarczą w W. przy al. (...) lok. (...) pod nazwą KANCELARIA ADWOKACKA (...), nie dopełnił obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, FP i FGŚP za siebie, wykazanych w deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA, zgodnie z art. 47 ust.

1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zwanej dalej ustawą o sus, należnych za sierpień 2015 r. w przewidzianym przepisami terminie w następującej wysokości:

Ubezpieczenia społeczne - 696,47 zł.

Ubezpieczenie zdrowotne - 279,41 zł.

FP i FGŚP - 58,20 zł.

tj. o czyn z:

- art. 98 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 13 października 1998 r.
o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2015.121 z późn. zm.),

- art. 98 ust. 1 pkt 1a w związku z art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r.
o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2015.121 z późn. zm.),

- art. 193 pkt. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U.2015.581 z późn. zm.)
w zw. z art. 98 ust. 3 ustawy o sus (Dz.U.2015.121 z późn. zm.),

3. do dnia 10 października 2015 r., prowadząc działalność gospodarczą w W. przy al. (...) lok. (...) pod nazwą KANCELARIA ADWOKACKA (...), nie dopełnił obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, FP i FGŚP za siebie, wykazanych w deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA, zgodnie z art. 47 ust.

1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zwanej dalej ustawą o sus, należnych za wrzesień 2015 r. w przewidzianym przepisami terminie w następującej wysokości:

Ubezpieczenia społeczne - 754,67 zł.

Ubezpieczenie zdrowotne - 279,41 zł.

FP i FGŚP - 58,20 zł.

tj. o czyn z:

- art. 98 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 13 października 1998 r.
o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2015.121 z późn. zm.),

- art. 98 ust. 1 pkt 1a w związku z art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r.
o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2015.121 z późn. zm.),

- art. 193 pkt. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U.2015.581 z późn. zm.)
w zw. z art. 98 ust. 3 ustawy o sus (Dz.U.2015.121 z późn. zm.),

4. do dnia 10 grudnia 2015 r., prowadząc działalność gospodarczą w W. przy al. (...) lok. (...) pod nazwą KANCELARIA ADWOKACKA (...), nie dopełnił obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, FP i FGŚP za siebie, wykazanych w deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA, zgodnie z art. 47 ust.

1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zwanej dalej ustawą o sus, należnych za listopad 2015 r. w przewidzianym przepisami terminie w następującej wysokości:

Ubezpieczenia społeczne - 754,67 zł.

Ubezpieczenie zdrowotne - 279,41 zł.

FP i FGŚP - 58,20 zł.

tj. o czyn z:

- art. 98 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 13 października 1998 r.
o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2015.121 z późn. zm.),

- art. 98 ust. 1 pkt 1a w związku z art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r.
o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2015.121 z późn. zm.),

- art. 193 pkt. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U.2015.581 z późn. zm.)
w zw. z art. 98 ust. 3 ustawy o sus (Dz.U.2015.121 z późn. zm.),

orzeka

I. obwinionego **S. J.** uznaje za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów, stanowiących wykroczenia z art. 98 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz z art. 193 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i za to na podstawie tych przepisów skazuje go, a na podstawie art. 39 § 1 kw odstępuje od wymierzenia kary;

II. na podstawie art. 118 § 1 kpw, art. 627 kpk w zw. z art. 119 kpw zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 (sto) złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania.

Sygn. akt XI W 2558/16

UZASADNIENIE

Na podstawie całości materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy głównej Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. J. – prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą KANCELARIA ADWOKACKA (...), polegającą na działalności prawniczej, nie dopełnił w przewidzianych przepisami terminach obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Z dokumentów rozliczeniowych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wynika, iż w/w firma nie uregulowała zobowiązań składkowych za następujące miesiące:

- za maj 2015 r. w łącznej kwocie 1.034,08 zł,

- za sierpień 2015 r. w łącznej kwocie 1.034,08 zł,

- za wrzesień 2015 r. w łącznej kwocie 1.092,28 zł,

- za listopad 2015 r. w łącznej kwocie 1.092,28 zł.

W dniu 15 marca 2016 roku S. J. zawiesił działalność gospodarczą do grudnia 2016 r. W trakcie trwania postępowania sądowego S. J. uregulował wszystkie zaległości z tytułu ww. składek.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: wyjaśnień obwinionego S. J. złożonych w toku postępowania sądowego (k. 46, zapis audiowizualny przebiegu rozprawy z dn. 18 stycznia 2017 r.); wezwania (k. 1); kopii potwierdzeń odbiorów (k. 2-3); wydruku stanu należności (k. 4); danych obwinionego z ewidencji ZUS i ewidencji działalności gospodarczej (k. 5-6); informacji z KRK (k. 7); informacji z Prokuratury Rejonowej (...) (k. 9);

notatki urzędowej (k. 10); zgłoszenia oraz deklaracji ZUS (k. 11-15); informacji z ZUS (k. 50); pisma obwinionego wraz z załącznikami (k. 52-53); kopii przelewów (k. 56).

Obwiniony w toku postępowania sądowego nie przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów. Wyjaśnił, że nieopłacanie składek nie było jego celowym działaniem, lecz wynikało z problemów zdrowotnych i konieczności nagłych wydatków z tym związanych. Obwiniony stwierdził, że jeżeli miał wartościować dobra, to wybrał własne zdrowie. Wskazał także, iż nie opłacał w tym okresie składek do Okręgowej Rady Adwokackiej. W związku z przeprowadzoną w marcu 2016 r. operacją, obwiniony zawiesił działalność gospodarczą do grudnia 2016 r. Obwiniony wskazał, iż przez 25 lat opłacał podatki oraz składki na ubezpieczenia, natomiast kiedy on potrzebował pomocy, to system zawiódł, w związku z czym zmuszony był korzystać z prywatnej opieki zdrowotnej. Obwiniony wskazał również na fakt, iż zapłacił już wszystkie zaległości wynikające z obowiązku opłacenia składek w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Sąd co do zasady dał wiarę wyjaśnieniom obwinionego. Nie ulega, bowiem wątpliwości, że w czasie objętym zarzutami obwiniony prowadziła jako osoba fizyczna działalność gospodarczą pod firmą KANCELARIA ADWOKACKA (...). Sąd przyznał również obwinionemu wiarę w zakresie jego trudnej sytuacji osobistej i finansowej związanej z problemami zdrowotnymi. Ponadto, za wiarygodne Sąd uznał twierdzenia obwinionego dotyczące tego, iż uregulował on wszelkie zaległości wobec ZUS-u.

Wyjaśnienia te znajdują potwierdzenie w uznanym za wiarygodny pozostałym materiale dowodowym, w szczególności w dokumentach przedłożonych w trakcie postępowania sądowego (dokumentacja medyczna, informacja z ZUS oraz kopie przelewów), niemniej w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego nie świadczy to jeszcze o braku zawinienia obwinionego w zakresie czynów z art. 98 ust. 1 pkt 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 193 pkt 3 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, o czym Sąd wypowie się w dalszej części uzasadnienia.

Sąd dał wiarę dowodom ujawnionym na rozprawie bez ich odczytywania w trybie art. 76 § 1 kpw. Dokumenty te zostały, bowiem sporządzone zgodnie z obowiązującymi przepisami, przez uprawnione do tego osoby i instytucje, a ich treść nie została zakwestionowana przez strony.

Sąd zważył, co następuje:

Wykroczenie z art. 98 ust. 1 pkt. 1a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, popełnia ten, kto jako płatnik składek, albo osoba zobowiązana do działania w imieniu płatnika, nie dopełnia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne w przewidzianym przepisami terminie. Wykroczenie to zagrożone jest karą grzywny do 5.000 złotych. Z kolei zgodnie z art. 32 w/w ustawy do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenie społeczne, w tym także art. 98 tej ustawy. Przedmiotem ochrony na gruncie tegoż przepisu jest prawidłowe funkcjonowanie instytucji ubezpieczeń społecznych. Wykroczenie z art. 98 ma charakter indywidualny, jego sprawcą może być tylko płatnik, lub osoba działająca w jego imieniu.

Ponadto obwinionemu zarzucono popełnienie wykroczeń, których znamiona opisane zostały w art. 193 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Zgodnie ze wspomnianym przepisem kto nie odprowadza w terminie składek na ubezpieczenie zdrowotne podlega karze grzywny. Na mocy art. 194 tejże ustawy odpowiedzialności przewidzianej w art. 193 podlega także ten, kto dopuszcza się czynów określonych w tych przepisach, działając w imieniu osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej. Przedmiotem ochrony na gruncie tego przepisu jest prawidłowe funkcjonowanie instytucji ubezpieczenia zdrowotnego.

Dla bytu wszystkich wyżej opisanych wykroczeń istotne znaczenie ma fakt, że dane składki nie zostały opłacone w terminie, co stanowi jedno ze znamion tych wykroczeń.

Nie ulega wątpliwości, że obwiniony S. J., jako osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą pod firmą KANCELARIA ADWOKACKA (...), był płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. W myśli art. 46 ust. 1 i art. 47 ust. 1 pkt 1 ustawy a dnia 13 października 2013 roku o systemie ubezpieczeń społecznych płatnik zobowiązany jest do przekazywania do ZUS-u deklaracji rozliczeniowych oraz do obliczania, potrącania z dochodów ubezpieczonego, rozliczania i opłacania należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy do 10 dnia następnego miesiąca. Z kolei art. 87 ust 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych stanowi, że osoby i jednostki organizacyjne są obowiązane, bez uprzedniego wezwania, opłacić i rozliczyć składki na ubezpieczenie zdrowotne za każdy miesiąc kalendarzowy w trybie i na zasadach oraz w terminie przewidzianych dla składek na ubezpieczenie społeczne, a jeżeli do tych osób i jednostek nie stosuje się przepisów o ubezpieczeniu społecznym - w terminie do 15 dnia następnego miesiąca.

Uwzględniając powyższe stwierdzić należy, że S. J. odpowiada za zaniechania w terminowym regulowaniu zobowiązań jako osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą pod firmą KANCELARIA ADWOKACKA (...) na rzecz ZUS.

W tym miejscu podkreślić należy, że co do zasady każde wykroczenie (inaczej, niż przestępstwo) można popełnić zarówno umyślnie, jak i nieumyślnie, chyba że ustawa przewiduje odpowiedzialność tylko za wykroczenie umyślne (art. 5 kw). Z kolei z art. 6 § 1 kw wynika, że wykroczenie umyślne zachodzi wtedy, gdy sprawca ma zamiar popełnienia czynu zabronionego, to jest chce go popełnić (zamiar bezpośredni) albo przewidując możliwość jego popełnienia na to się godzi (zamiar ewentualny), § 2 tego przepisu stanowi natomiast, że wykroczenie nieumyślne zachodzi, jeżeli sprawca nie mając zamiaru jego popełnienia, popełnia je jednak na skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, mimo że możliwość popełnienia tego czynu przewidywał (niedbalstwo) albo mógł przewidzieć (lekkomyślność). Przepis art. 48 nakazuje stosować powyższe przepisy (zawarte w części ogólnej kodeksu wykroczeń) także do wykroczeń przewidzianych w innych ustawach, jeżeli ustawy tych ustaw nie zawierają przepisów odmiennych.

Zarówno w ustawie z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, jak i w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych brak jest przepisów wyłączających stosowanie części ogólnej kodeksu wykroczeń, a zatem należy uznać, że wykroczenia, zarzucane obwinionemu mogły zostać popełnione zarówno z winy umyślnej (w zamiarze bezpośrednim lub ewentualnym, jak i nieumyślnie (w formie niedbalstwa lub lekkomyślności).

Obwiniony jest osobą pełnoletnią i nie zachodziły wątpliwości odnośnie jego poczytalności. W świetle zebranego materiału dowodowego jego wina – umyślna, w zamiarze ewentualnym, nie budzi żadnych wątpliwości. Ustawodawca, czuwając nad prawidłowym funkcjonowaniem instytucji ubezpieczeń społecznych oraz zdrowotnych postawił akcent na termin, w którym składki powinny być uiszczone. Sąd, uwzględniając zebrany w sprawie materiał dowodowy, nie miał wątpliwości, iż w miesiącach: czerwiec, wrzesień, październik oraz grudzień S. J. – prowadząc jako osoba fizyczna działalność gospodarczą pod firmą KANCELARIA ADWOKACKA (...) z siedzibą w W. nie opłacał składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz FP i FGŚP w ustawowych terminach.

Uznając A. J. za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów, Sąd na podstawie art. 39§1 kw. odstąpił od wymierzenia kary. „Warunkiem stosowania instytucji odstąpienia od wymierzenia kary, jako łagodzącej konsekwencji odpowiedzialności jest - stosownie do § 1 art. 39 - zaistnienie tzw. wypadku zasługującego na szczególne uwzględnienie. Ocena czy sytuacja taka zaistniała należy do sądu, a ustawa zakłada tu dwa alternatywne kryteria, przedmiotowe i podmiotowe, pozwalające na ustalenie czy wypadek taki zachodzi. To pierwsze, to "charakter i okoliczności czynu", a więc elementy związane z samym czynem, choć nie tylko te, które wchodzą w zakres jego znamion (jak rodzaj naruszonego dobra, rozmiar szkody czy sposób działania sprawcy), a więc i np. przypadkowość zachowania, waga naruszonych reguł ostrożności, czy reagowanie na krzywdzące zachowanie innej osoby itd., te drugie to "właściwości i warunki osobiste", a więc okoliczności związane z osobowością sprawcy, jego poziomem

intelektualnym, warunkami bytowymi, socjalnymi itd.”. (Tomasz Grzegorzcyk, Komentarz do art. 39 kodeksu wykroczeń, LEX.).

Sąd uwzględnił w niniejszej sprawie sytuację osobistą i majątkowo obwinionego, wynikającą z problemów zdrowotnych i wydatków z tym związanych w okresie wskazanym we wniosku o ukaranie oraz fakt, iż uregulował wszystkie zaległości w trakcie postępowania sądowego.

Na podstawie art. 118 § 1 kpw, art. 627 kpk w zw. z art. 119 kpw Sąd zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa zryczałtowane wydatki postępowania w kwocie 100 złotych, których wysokość ustalono na podstawie § 1 pkt.1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 roku w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia. Sąd uznał, iż warunki materialne obwinionego pozwalają na uiszczenie przez obwinionego kosztów sądowych w pełnej wysokości.